

GAZETA

Anul XVIII
Nr. 860
Vineri 12 august
1966
6 pag. 25 bani

ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

DRUMURI ÎN LUMEA STRĂBUNILOR

Un profesor și fascinația relievelor arheologice • Cărusul de milenii
• Drama de la Novum Forum • Sub zidurile cetății strămoșești

Moment din spectacolul prezentat de reprezentanții regiunii Maramureș

NESTEMATELE ARTEI POPULARE

În Capitală, pe litoral și în stațiunile de pe Valea Prahovei s-a desfășurat, între 31 iulie și 7 august, sărbătoarea anuală a artei populare. Zecile de mii de oameni ai muncii care au asistat la spectacolele populare cu acest prilej au trăit adevărate serii de incantație.

Cu o umitoare sensibilitate artistică au interpretat creatorii artei populare farmecătoarele „jocuri argeșene”, suitele de dansuri de pe meleagurile suvece sau din „Țara de Jos”, de pe Mureș sau din Țara Crișurilor, jocurile oltenșii sau „Dansul felelor de la Căpâlna”, copleșite nestemate ale jocului popular. Pastrate cu grijă de-a lungul veacurilor, obiceiurile de nuntă maramureșene — „Jocuri de muiet și baci”, „mostenite de la Daci” — au adus în prezent tradiția transmisă din străbuni. I-au fermecat, de asemenea, puternic pe spectatori creațiile făurite de popor în anii construcției socialiste, vibrante prin mesajul lor nou, cîntecele și dansurile care slăvesc viața fericită făurită în patria noastră socialistă, sub conducerea Partidului Comunist Român.

Frumusețea și bogăția costumelor din regiunea Crișurilor, din Argeș, din Maramureș, de pe valea Bistriței nu pot fi redată în cuvinte, oricît de meșteșugit le-ai alege. Variat în colorii, în îmbinarea neasemuită a motivelor, portul vădește, în același timp, fondul comun al tradiției noastre populare. Aceeași pălărie mică, cu borul îngust, o călămă și la feciorii mușceleni ca și la oșenii, la cei de pe Valea Gurghiuului sau de la Năsăud. Cu toții poartă același chimir lat ornamentat geometric cu mărgeluțe. Pînă astăzi s-au păstrat unele negrit de frumoase elemente vestimentare străvechi, cum sînt motivele circulare de pe catrinele felelor din Uileacul Băisului sau gaciile maramureșenilor.

Solii artei populare pe care i-am admirat în timpul Festivalului cîntecului, dansului și portului popular sînt cei mai buni dintre zecile de mii de artiști amatori. Formați la căminele culturale sătești sau la casele de cultură, ei au avut în învățători și profesori neobosiți și entuziaști îndrumători. Aproape că nu există formație artistică în care să nu găsești oameni ai școlii, participanți activi la realizarea repertoriului, la instruirea interpreților populari. Profesorul Leonte Socaciu se poate mîndri pe drept cuvînt cu realizările Ansamblului folcloric al regiunii Argeș. Ca și el, s-au devotat cu dragoste promovării artei noastre populare profesorii Ilie Băbău, de la Școala generală din Monor-Reghin, Ioan Benko din Tg. Mureș, Ioan Meseșan de la Școala generală din Giurtelec Șimleu, frații Grigore Toz și Ioan Toz din Tirșoii-Oaș, învățătorii Stana Birș și Teodor Birș de la Școala generală din Căpîlna de Jos-Tîrnăveni și nenumărații alții ca ei. Contribuția cadrelor didactice la alcătuirea ansamblurilor folclorice, la dezvoltarea activității lor, la realizarea altor manifestări de cultură constituie expresia dragostei lor pentru arta noastră populară, pentru tradițiile ei.

TRAIAN ISPAS

INSTANTANEE DE VACANȚĂ

În aceste luni de vară, mii și mii de copii au pornit în drumurile ca să vadă cu ochii lor frumusețile și bogățiile patriei, să-și cunoască realizările și omenii.

Între timp, pe băncile unui parc din Capitală, un mare grup de elevi de la școlile nr. 1, nr. 2 și nr. 3 din Urziceni. Porniți spre Virtețul-Snagov, au poposit aici, în umbră. În mijlocul lor, profesorul Emilian Roibu, conducătorul lotului, împreună cu alte cadre didactice, veghează ca totul să se desfășoare în ordine, cu disciplină și voie bună.

Într-o sală de așteptare a Gărit de Nord, special amenajată pentru copii, alt grup de pionieri și școlari. Frumos îmbrăcați, curași, bine comuși. Sînt elevii ai Școlii Generale din comuna Radea Negru-Călușari. În fruntea lor, profesorul Ilie Gheorghie. Fac o excursie în circuit prin toată țara. Locurile de popas, traseul, totul este cunoscut în amănunțime de

membrii „expediției”. Nici o neliniște, nici o frământare de prios. Bine organizată este și excursia școlară din raionul Oradea, condusă de profesorii Alexandru Ierca și Pavel Stoia. O atmosferă plăcută, destinsă, fără dezordine și acte de indisdisciplină. De ce? Pentru că cei care au

sarcina de a conduce excursia știu bine ceea ce trebuie făcut în cursul ei. Dar... atât ca nu scăpăm nici acum de neajastul „dar”. 187 de elevi de la Liceul nr. 1 din Constanța se află pe peron, gata să se urce în tren. Conducătorul lor, profesorul Ion Crinean, măl trece o dată în revistă

„trupa”. Dar unde este una dintre profesoare? Apare în ultima secundă dinaintea plecării trenului, cu două plase dădora și cu suflatul la gură. Nu știe oare că achizițiile personale nu pot constitui

F. BUGA

(Continuare în pag. a 4-a)

La vreo zece kilometri dincolo de orașul Ploiești, în vecinătatea comunei Tirșorul Vechi, s-a deschis cu mai mulți ani în urmă, sub auspiciile Institutului de cercetări arheologice, un vast șantier arheologic. Vizitînd acum cîteva zile aceste locuri, am întîlnit, lucrînd alături de cei care încearcă să reconstituie viața veacurilor din relieve și oseminte păstrate în fîrîna, pe unul dintre cei mai cunoscuți descoperitori de istorie ai orașului Ploiești, profesorul emerit Nicolae Simache. Dacă pentru colegii săi răgazul acestor zile de vacanță este dăruit momentelor de recreere în leagănilor apelor înspumate ale mării sau în aerul ozonat al înălțimilor montane, pentru profesorul Simache fiecare vară aduce cu sine prilejul unei noi și pasionante călătorii în lumea de taină a veacurilor sedimentate strat peste strat pe meleagurile din preajma Tirșorului Vechi.

Alături de acest bărbat înalt care, în pofta vîrstei marcate de parul alb, este drept și agil ca un tinăr, te simți în scurtă vreme cucerit de farmecul fascinantelor sale călătorii. Pornim împreună pe unul din acele drumuri pe care, cu viteza gîndului, poți parcurge milenii, oprindu-te aici ca să admiri un ciob de ceramică smălțuită în culori ce și-au păstrat încă pînă astăzi strălucirea sa — lîna — prelung curbată a unei anfore, dincolo topografia unei așezări romane sau urmele unei splendide fresce care a împodobit cîndva o mîndăstire.

O așchie, o piatră cioplită sub forma unei toporiști și, ca la semnalul unei baghete magice, milenii alunecă vertiginos înapoi, pe roata timpului. Sîntem în epoca aceea învîntată în ceață cînd omenirea se naște luminată de primele fulgere ale gîndirii. Aici au trăit și au învățat alfabetul minciii strămoși ai strămoșilor strămoșilor noștri.

Profesorul Simache poartă cu gesturi mîngietoare, dintr-o mină în alta, cîteva pietre și cioburi care aduc pînă la noi, din negura vremurilor, ecoul unui mesaj îndepărtat. Silexuri izolate din epoca paleolitică, resturi ceramice din neolitic, piese din cea mai veche cultură neolitică descoperite pentru prima oară în Muntenia... Pășim împreună printre șanțurile săpate de arheologi, prin vâlcea terboasă care se întinde de o parte și de alta a ruinelor Leota. Undeva, în depărtare, se vede umbra întunecată a Coarului Vîlșiei. De partea cealaltă se în-

tinde, în unduiri domoale, curba fumurie a dealurilor. Profesorul Simache este un entuziast ce pare să încerce zilnic noi emoții în fața acestor minuni care îi sînt de mult cunoscute. În vreme ce înaintează urcînd și coborînd peste dîmburi, printre ruine, pietre și ierburi, vorbește cu entuziasm mereu proaspăt.

— Avem aici numeroase elemente care atestă permanența populației geto-dacice pe teritoriul Munteniei din cele mai vechi timpuri.

— Se oprește în fața șanțurilor care scot la iveală — lespeze cu lespeze, piesele unei uriașe așezări romane.

— Un castellum, spun anii, poate un castru; dimensiunile care încep să se contureze ne împing spre cea de a doua ipoteză. Esențial este că săpăturile pe care le-am efectuat au scos la iveală cărămizi cu inscripția legiunii a XI-a Claudia Pia Fideles.

— Ne aflăm — continuă profesorul — la încreșcarea a multor momente istorice. Aceste urme de așezare romană sînt poate de prim anii 101—106, silexurile ne vin din urmă cu zece-cincisprezece milenii sau mai mult, pisanile se leagă de istoria evului mediu.

— Undeva, la cîteva sute de metri depărtare de locul castrului, se întinde un cimitir cu aproximativ 800 de morminte, apărut după retrăgerea sîmpînții romane, în secolele III—IV.

— Cercetînd cimitirul — ne spune profesorul — am descoperit că cele mai multe din mormintele lui sînt morminte de incinerare. Cum incinerarea era ritul funerar al populației geto-dacice romanizate, aceste morminte atestă că cimitirul aparținea unei asemenea populații, în curs de creștinizare. Alături de urmele care păstrează rămășițele lor se găsesc vase și ofrande, materiale de rit. Au fost descoperite și unele morminte de origine sarmată, recunoscute după faptul că cei îngropați aici au mărgelile depuse la picioare. În același cimitir am descoperit și mormintul unei căpetenii avarice din secolul VII, înmormintată împreună cu spada, cu calul și cu armura. Scheletul are un braț tăiat, ceea ce ne face să presupunem că această căpetenie a murit pe cîmpul de luptă.

Trecînd pe un podet, peste apa Leotiei, profesorul ne arată urmele unei așezări autohtone de o deosebită însemnătate.

— Săpăturile efectuate aici au scos la iveală bordeie din secolele

V—VII, ceramică de tip provincial roman băstinaș, dovadă peremptorie a prezenței pe aceste locuri, în perioada respectivă, a populației autohtone. Am descoperit, de asemenea, elemente de cultură Protodridu și Dridu, din secolele IX—X, prima cultură a poporului român deja format.

— Și astfel, trecînd din epocă în epocă, ne apropiem de timpurile cele mai recente. Urmînd firul cronologic al istoriei, după reperiile descoperite aici de către profesorul care lucrează alături de arheologi, am ajuns la o așezare medievală.

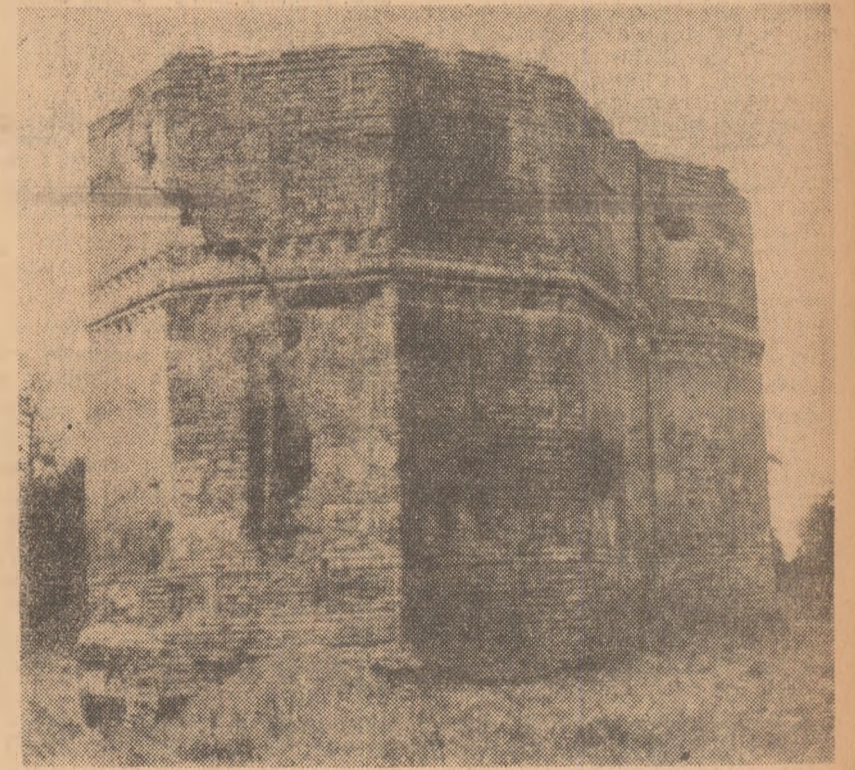
— În anul 1413 — ne informează profesorul Simache — Tirșorul este menționat sub denumirea de Novum Forum (Tirșorul cel Nou) într-un document semnat de Mircea cel Bătrîn, ca al treilea oraș — după mărime — al țării.

— Vedem ruinele străvechii cetăți înălțată pe aceste meleaguri, temeliile zidurilor ei.

— Aici, sub zidurile cetății, am descoperit ghiulele de tun, din pia-

OCT. BUZESCU

(Continuare în pag. a 4-a)

Ruinele bisericii medievale din Tirșorul, înălțată în secolul al XVI-lea

PRIMUL AN ȘCOLAR

ÎN LICEELE DE SPECIALITATE

Dezvoltarea continuă a economiei și culturii noastre naționale, instalațiile tot mai complexe, cu un grad de automatizare din ce în ce mai ridicat, cu care este dotată industria noastră, accentuarea mecanizării mijloacelor tehnice din toate sectoarele de activitate necesită specialiști de nivel mediu în măsură să le utilizeze la întreaga lor capacitate și în condiții corespunzătoare. Acestei cerințe îi răspund liceele

de specialitate, a căror înființare a fost prevăzută în Directiva Congresului al IX-lea al P.C.R. Înființarea liceelor de specialitate se înscrie în același timp și pe linia tradiției școlii românești, continuînd și ridicînd pe o treaptă mai înaltă activitatea unor școli cu orientare realistă practică făcînd încă din prima jumătate a secolului trecut.

Concepte astfel încă pe durata celor 4—5 ani de școlarizare să asigure absolvenților lor, pe lângă însușirea în bune condiții a unei profesii, și temeinice cunoștințe de cultură generală la nivelul liceului, aceste noi școli răspund din plin dorinței justificate de afirmare a tineretului patriei noastre.

Asa se explică faptul că, întelegînd pe deplin scopul liceelor de specialitate, numeroși absolvenți cu bună pregătire la școlii generale s-au îndreptat spre ele. Ca urmare, la concursul de admitere în aceste licee, ținut în luna iulie a.c. pentru ocuparea celor 14.965 locuri rezervate acestei sesiuni, au concurat 41.644 candidați, ceea ce arată convingător marea înțelegere cu care a fost primită înființarea acestor noi tip de școli. De asemenea, este semnificativ faptul că printre candidații prezentați la liceele agricole și economice au fost numeroase fete, în special din mediul sătesc. Se prevede o mare afliuență de candidați și la sesiunea din toamnă a concursului de admitere în liceele de specialitate, care va avea loc

între 1—7 septembrie a.c., pentru ocuparea locurilor rezervate special, precum și a celor create ulterior, la cererea unor ministere, a unor organe centrale ale administrației de stat și a unor sfaturi populare regionale.

Planuri de învățămînt legate de cerințele concrete

Pentru a asigura de la început condiții cât mai bune de funcționare a liceelor de specialitate, Ministerul Învățămîntului, în colaborare cu factorii interesați, s-a preocupat îndeaproape atît de conținutul procesului de învățămînt, cît și de baza materială necesară. În urma unei largi consultări cu personalul didactic, cu ministerele și cu alte organe centrale, cu specialiștii din producție, din instituțiile de proiectare și cercetare, Ministerul Învățămîntului a definitivat planurile de învățămînt pentru cele 53 de specialități ce vor fi studiate în aceste licee. Planurile de învățămînt prevăd un volum de cunoștințe de cultură generală corespunzător celor din liceele teoretice, eliminînd unele repetări sau unele elemente ne-

esențiale pentru pregătirea de profii. La rîndul său, volumul pregătirii teoretice și practice de specialitate corespunde cerințelor actuale și de perspectivă ale economiei și culturii. Prevederile planurilor de învățămînt urmăresc legarea cît mai strînsă a procesului de învățămînt de munca productivă, asigurarea unei pregătiri cît mai unitare a elevilor, respectînd însă diferențele specifice sectoarelor pentru care se pregătesc aceștia. Astfel, prin conținutul planurilor de învățămînt se conturează pregătirea elevilor în specialități ca: mecano și electroenergetică, electromecanică minieră, mașini și aparate electrice, acționări și automatizări în siderurgie, construcții de mașini, tehnologie chimică organică și petrochimie, tricotaje și confecții textile, prelucrarea cauciucului și a maselor plastice, construcții civile și industriale, agronomie, mecanică agricolă, veterinară, exploatare, întreținere și reparări auto, silvicultură, contabilitate etc. Planurile au în vedere o succesiune cît mai logică a studiilor diferitelor obiecte. Asa, de exemplu, rezistența materialelor și organele de mașini vor fi studiate după mecanica teoretică, electroteh-

Lector ing. M. DOROBANȚU
director în Ministerul
Învățămîntului

(Continuare în pag. a 4-a)

REPERE SOCIOLOGICE în relațiile extrașcolare

Presa acordă în ultimul timp un spațiu tot mai larg opiniilor și dezbaterilor despre educația tineretului. Este semnificativ că unele teme ca acestea privind integrarea armonioasă a tineretului școlar în viața socială, orientarea profesională, valoarea educativă a mediului social revin mereu în actualitate. În acest context opiniile sunt variate, corespunzătoare opțiunii științifice exprimate: psihologice, pedagogice și, tot mai frecvent, sociologice. Pe această din urmă direcție articolul „Sociologia procesului de învățământ” de H. H. Stahl („Gazeta învățământului”, nr. 859 din 29 iulie 1966), ridică unele probleme care merită o atenție sporită și invită la discuții ample.

Ne gândim, de pildă, la o latură a vieții elevilor mai puțin avută în vedere până acum, dar nu mai puțin importantă pentru formarea lor multilaterală: aceea a relațiilor sociale pe care le stabilesc în afara cadrului strict al procesului de învățământ. Bogate și complexe, aceste relații se încheagă, unele, relativ organizat — prin participarea la activitatea instituțiilor extrașcolare, altele relativ spontan — prin așa-numitele „grupe informale” ale elevilor, colective fluctuante, mai puțin controlate și supravegheate de ochiul atent al educatorilor. O serie de investigații pe care le-am întreprins asupra acestui domeniu (la Liceul nr. 1 „I. L. Caragiale” din Ploiești și la unele licee din București) ne permit să avansăm o serie de constatări. Considerând școala ca principală instituție cu rol educativ, avem în același timp în vedere și rolul formativ al factorilor extrașcolari.

Relațiile elevilor cu instituțiile culturale-educative ne prezintă un tablou extrem de complex, în cadrul căruia distingem însă unele note dominante. În primul rând, frecvența destul de scăzută a unor astfel de relații. Faptul se explică, printre altele, prin cadrul nu întotdeauna pe deplin corespunzător pe care unele instituții extrașcolare (case de cultură, cluburi, teatre, asociații sportive etc.) îl oferă preferențelor, pasiunilor, intereselor de cunoaștere ale elevilor.

Studiile de sociologie a educației acordă o atenție notabilă tipologiei și dispunerii sociale a acestor instituții. Sistem de părere că, în ce privește primul aspect, în cadrul instituțiilor culturale-educative se pot crea sectoare de activitate destinate în special tineretului școlar, cu toată gama de forme și mijloace de activitate necesare. Avem aici în vedere nu numai opiniile exprimate de aproximativ 750 de elevi chestionați de noi, ci și rezultatele analizei întreprinse asupra indicatorilor participării lor efective la activități extrașcolare. Privitor la dispunerea socială a instituțiilor extrașcolare, aceasta se realizează în funcție de câteva criterii obiective, între care trebuie inclus neapărat și cel al densității populației școlare. Acolo unde „aglomerările” școlare sunt evidente, cu precădere în marile centre industriale mai vechi, precum și în noile orașe apărute în apropierea unor mari obiective industriale mai recente, se simte nevoia unei așezări mai judicioase a sistemului de instituții extrașcolare, astfel încât acestea să poată antrena mase cât mai mari de elevi. De altfel, în numeroase țări, studiile privind structura și dispunerea instituțiilor extrașcolare merg pe

linia îmbinării criteriilor teritorial-administrative cu cele ale densității populației școlare.

Cercetările de sociologie a educației au în vedere, desigur, și alte aspecte, care sînt tot mai mult luate în considerare și în practica educativă: volumul și calitatea comunicațiilor culturale de masă în raport cu instituțiile extrașcolare, structura socio-profesională a mediului de viață al elevilor, tipul și calitatea de activist cultural în raport cu nevoile educative, mijloacele și metodele de influențare educativă în mediul social, amploarea și brăzătura opiniei educative a cetățenilor, rolul și răspunderile educative ale adulților în raport cu lumea spirituală a tinerii generații etc. Dacă cercetările noastre indică, în genere, existența unui „tonus educativ” pozitiv în instituțiile extrașcolare, nu-i mai puțin adevărat că sînt încă numeroase posibilități pentru așezarea mai judicioasă a educației realizate în afara școlii, cu sprijinul numeroaselor instituții culturale-educative care concurează la acesta.

Ne referem, mai înainte, și la un alt domeniu al relațiilor extrașcolare ale elevilor: acela concretizat în grupările lor spontane, constituite, în cele mai multe cazuri, din elevi de vîrstă apropiată, cărora li se adaugă, uneori, și unii adulți. Ne aflăm, în această privință, în fața unui sector impresionant de complex al vieții adolescenților, caracterizat printr-o pronunțată labilitate. În cadrul acestor grupuri se acumulează în mare măsură experiența de viață, calitate neîndoielnic importantă pentru integrarea socială a tineretului școlar. Conținutul comunicațiilor intra și intergrupale ale elevilor scapă, deocamdată, preocupărilor continue ale educatorilor. Vrem să arătăm aici că, dacă mediul educativ socialist determină o direcționare pozitivă a relațiilor personale ale elevilor, unele situații educative caracterizate ca „problematică”, „dificile”, își găsesc un izvor și în sfera acestor „grupe informale” care au preocupări minore, de natură să nu ofere un câștig real procesului de formare a unor personalități multilaterale dezvoltate. Faptele arată că asemenea grupări apar cu precădere acolo unde influența educativă a mediului instituțional, organizat, este mai slabă și nu răspunde pe deplin exigențelor în creștere ale vîrstii adolescenței, vîrstă numită undeva, desigur, a „prematurității”. O analiză cantitativă întreprinsă pe eșantioane largi, reprezentative, ne arată că grupările spontane sînt mai puțin numeroase decît cele prilejuate de elevii de contact cu instituțiile culturale-educative. Faptul, menționabil, nu poate duce însă la neglijarea acestor grupuri. Cunoașterea și influențarea lor revine îndesebii cadrelor didactice, cu sprijinul părinților.

Acestul „front educativ” care, organizat riguros, își dovedește cu prisosință puterea, i se adaugă și un altul: acela al opiniei publice educative, al poziției responsabile de pe care tot mai mulți cetățeni privesc educația tineretului. Un dezechilibru unanim recunoscut se impune în acest sens: acela al intensificării propagandei pedagogice în rîndul cetățenilor, evidențiindu-se răspunderea social-educativă care le revine în relațiile lor cu tineretul școlar. Sondajele de opinie arată că nu la toți adulții sînt prezente priceperile și tactul de a-și exercita influența

educativă. Se impune, deci, ca una din direcțiile principale ale îndrumării pedagogice să fie cea metodică. Este o cerință care, avînd în vedere amploarea și complexitatea problemelor educative, importanța socială a educației în genere, nu numai că nu poate scăpa atenției, ci trebuie satisfăcută la un nivel calitativ tot mai înalt.

Grupările spontane ale elevilor tind, de regulă, să se integreze în structuri sociale mai largi, în cadrul organizat instituțional al activității extrașcolare. Această tendință este, evident, pozitivă; cunoscută și stimulată cu tact și la momentul cel mai potrivit, ea conduce la situații de viață cu valoare educativă sporită. Depinde însă în mare măsură și de conținutul și atractivitatea activităților educative organizate în afara școlii ca această tendință să se realizeze pînă la capăt.

De regulă, grupările spontane se constituie în jurul unei persoane centrale care se impune, persoană care în acest context are funcția de „leader”. Conducătorii — în această accepțiune — sînt de obicei elevii cei mai stimati, colegii de clasă sau de școală cu „statutul social” cel mai ridicat. Atragerea colectivelor spontane la o activitate educativă depinde în bună măsură de reacția „leader”-ului la influențele exercitate în acest sens. Cunoașterea structurii colectivelor spontane, a tendințelor lor, pentru a fi influențate cu operativitate și câștig educativ optim este, așadar, deosebit de importantă.

O sferă de realizare relativ largă o cunoșc relațiile adolescenților cu adulții. Acestea au, evident, o funcție educativă de loc de neglijat; ele prilejuiesc nu numai transmiterea către tînăra generație a unei experiențe de viață, ci constituie și un cadru de creștere a unei experiențe noi. De obicei controlate de către părinți, legăturile adolescenților cu adulții sînt în mare măsură — așa cum am constatat în cercetarea noastră — și legături de rudenie. Faptul merită a fi reținut pentru că, fiind în esență pozitiv, poate avea și o altă latură, mai puțin de dorit — anume, ca elevii să-și rezume relațiile doar la cadrul familial, să tindă astfel prea puțin spre cunoașterea mediului extrafamilial, a vieții și preocupărilor celor din jur.

Adolescenții, cu deosebire lor receptivitate la tot ceea ce îi inconjoară, dornici de „a cunoaște viața”, tind să stabilească numeroase relații cu maturii, se informează pe căi variate (presă, film, literatură, relații ale prietenilor etc.) despre viața oamenilor muncii de pe tot cuprinsul țării. De altfel, această concluzie este atestată și de faptul că dispunerea socială a relațiilor elevilor cu adulții este armonioasă, nu cunoaște criterii înguste ca poziția socială a partenerului, situația lui economică etc.

Desigur că în sfera problemelor de sociologie a educației se includ mult mai multe aspecte decît ne-am propus să surprindem aici. Ne-am restrins doar la câteva considerații asupra relațiilor sociale ale elevilor în afara școlii, relații al căror rol în integrarea socială a tineretului școlar intră tot mai mult în atenția specialiștilor.

ACULIN CAZACU

cercetător la Institutul de Științe Pedagogice

Activități horticoale

NOI APARATE DIDACTICE

Sprijinind eforturile îndreptate spre întărirea caracterului științific al predării, spre modernizarea continuă a conținutului lecțiilor, materialele didactice noi, puse în măsură tot mai largă la dispoziția școlilor, îngăduie profesorilor de specialitate de a demonstra, printr-o gamă bogată de experiențe, principii, legi și fenomene ale științei contemporane.

Un asemenea material didactic nou, care se va afla în licee în anul școlar ce începe în curînd, este aparatul pentru producerea și studiul undelor electromagnetice de înaltă frecvență (micro-undelor). Aparatul — de fapt o trusă — este format din generator de microunde, circuitul oscilant, un dipol vertical, o spiră de cuplaj pentru linia rezonantă, un dipol circular pentru recepție, becuri de control, ecrane.

Cu ajutorul lui se vor putea demonstra: propagarea undelor herziene de-a lungul liniei rezonante, măsurarea lungimii de undă, propagarea undelor în spațiu, punerea în evidență a efectului de directivitate al dipolului circular de recepție, influența mediului asupra propagării undelor herziene și reflexia și refracția undelor electromagnetice.

Printre materialele didactice noi se numără și trusa pentru experiențe de electromagnetism, care se va produce în două variante — una pentru școlile generale și alta pentru licee.

Trusa destinată școlilor generale cuprinde magneti, ace magnetice, plase din materiale magnetice și nemagnetice, electromagneți, transformatoare demontabile, bobine pentru inducție electromagnetice, un dispozitiv

pentru demonstrarea forțelor electromagnetice, un cadru mobil în cimp magnetic, un cadru Oersted, solenoid, stativ, conductoare, întrerupătoare și alte accesorii. Cu ajutorul ei se poate realiza o gamă întregă de experiențe, cum sînt de pildă, punerea în evidență a cimpurilor magnetice în jurul unei spirale, al unui solenoid etc., demonstrarea legii lui Lenz, demonstrarea principiilor de funcționare a mașinilor electrice, a aparatelor de măsurat electrice, a transformatoarelor, a macaralelor electromagnetice.

Trusa pentru experiențe de electromagnetism destinată liceelor conține în plus un pendul pentru demonstrarea curentului Foucault, un model de contor electric pentru curent alternativ, un dispozitiv pentru demonstrarea punctului Curie și altele.

Cu ajutorul lui se vor putea demonstra: propagarea undelor herziene de-a lungul liniei rezonante, măsurarea lungimii de undă, propagarea undelor în spațiu, punerea în evidență a efectului de directivitate al dipolului circular de recepție, influența mediului asupra propagării undelor herziene și reflexia și refracția undelor electromagnetice. Printre materialele didactice noi se numără și trusa pentru experiențe de electromagnetism, care se va produce în două variante — una pentru școlile generale și alta pentru licee. Trusa destinată școlilor generale cuprinde magneti, ace magnetice, plase din materiale magnetice și nemagnetice, electromagneți, transformatoare demontabile, bobine pentru inducție electromagnetice, un dispozitiv

Mărturii valoroase ale trecutului școlii românești

Colectiile Muzeului pedagogic s-au îmbogățit recent cu noi mărfuri de preț legat de trecutul școlii noastre. Printre acestea se numără o serie de valoroase materiale privind contribuția scriitorilor Al. I. Odobescu, în colaborare cu pedagogul V. Gr. Borgovan, la dezvoltarea literaturii didactice românești. După cum se știe, colaborarea dintre Al. I. Odobescu și V. Gr. Borgovan a dus la alcătuirea unor manuale didactice pentru cursul primar, ca „Noul abecedar. Partea I și II” (Buc. 1900), „Carte de citire pentru clasa II primară urbană” (Buc. 1901—1902), „Exerciții de compunerii și gramatică pentru clasa III primară urbană” (Buc. 1904).

Muzeul a achiziționat recent fragmente din manuscrisul pentru abecedar al lui Al. I. Odobescu, alcătuit în anii 1892—1895, precum și 12 scrisori ale lui Al. I. Odobescu către V. Gr. Borgovan. În scrisoarea din 3.III.1893 se face referire la lecțiile model de istorie luate de V. Gr. Borgovan la școala de aplicare de pe lângă Școala normală din București; în cea din 18.IV.1894, Odobescu menționează că a revizuit textul gramaticii și că are unele nedorite care îl împun a discuta mai larg; la 19.VIII.1895 îl propune lui V. Gr. Borgovan un proiect mai larg de colaborare pentru alcătuirea unui cicleu complet de cărți de citire și gramatică pentru învățământul primar.

Muzeul pedagogic posedă, de asemenea, importante materiale cu privire la viața și activitatea lui V. Gr. Borgovan, pedagog cu o rodnică activitate pe tărîmul școlii și pedagog românesc. Se află astfel, aici, câteva certificate originale care amintesc despre anul școlarității lui V. Gr. Borgovan la Năsăud, Viena, Budapesta și Oradea, caletă cu noție luată de el la diferite materii de studiu, ca elev „preparand” la școala din Năsăud, ordine de

numire în învățământ care arată că în perioada 1886—1901 a funcționat ca profesor la Școala normală de Institutul din București și ca profesor și director la Școala normală din Brlad. Un catet de noție pentru lecțiile de metodă întocmite de către V. Gr. Borgovan la Școala normală din București, în anii 1894—1895, ca și cursul de pedagogie predat tot acolo, ne înfățișează metoda sa de lucru, bibliografia folosită, dovedesc conștiința deosebită a lui profesională, bogata lui informație pedagogică. Găsim, de asemenea la muzeu manuscrisele a două abecedare alcătuite de V. Gr. Borgovan în anii 1908—1909, manuale de aritmetică și geometrie pentru școlile primare elaborate de el, manuale la care a colaborat, precum și lucrări proprii de literatură pedagogică — „Îndreptări teoretice și practice pentru învățământul intuitiv” (Gherla, 1885), „Metodica științelor matematice în școala primară pentru normalii” (Buc. 1889), „Încercări în psihologia și în logica intuitivă” (Buc. 1893), „Istoria pedagogiei” (Buc. 1897), „Didactica pentru normalii”, seminariști și învățători” (Buc. 1922). Muzeul a dobîndit manuscrisul lucrării „Istoria Educației unui bun copil, Carte pentru părinți și alți educatori”, ciclul de articole „Scrisori pedagogice”, apărute în „Foaie școlară” în perioada 1903—1912, scrisori primite de V. Gr. Borgovan de la foștii săi elevi, adresa Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice din 15.VII.1899, prin care i se face cunoscut conferirea medaliilor „Răspata muncii pentru învățământul primar” cl. I etc. O parte din aceste materiale sînt expuse în vitrina din holul Bibliotecii Centrale pedagogice și stau la dispoziția tuturor celor interesați în probleme de istoria învățământului și pedagogiei românești.

I. TAIBAN

Școlari români din Orșova ieșind de la cursuri în ziua de 18 iulie 1837. Desenul este realizat „după natură” de Auguste Raffet și publicat într-un album de călătorie

MONOGRAFIILE ȘCOLARE

Țara noastră se mîndrește cu multe instituții școlare care au un trecut bogat în realizări, demn de a fi cit mai larg cunoscut. De pildă, școlile create în orașele Țării Românești și ale Moldovei după 1831, cînd a fost recunoscută limba română ca limbă de predare și s-a realizat astfel învățământul național, școlile românești de la Blaj, Arad, Beiuș, Brașov și Năsăud, întemeiate între anii 1750—1863, ca și numeroase alte școli cu jucat un rol covârșitor în dezvoltarea culturii noastre naționale, au fost factoare de seamă ai progresului înfăptuit în societatea românească.

Istoria învățământului nostru se sprijină astăzi pe o bogată literatură de monografii școlare. Privitor la condițiile social-politice în care au luat ființă școlile pe care le descriu, începîndu-lor, treptată lor înflorire, vicisitudinile activităților lor, tradițiile progresiste statornicite în cursul anilor, în sfîrșit, strădania colectivă a celor ce au lucrat în cadrul lor. Alcătuite în general de oameni competenți, pe baza documentelor directe de arhivă sau pe baza unor izvoare scrise demne de încredere, numeroase monografii școlare constituie un exemplu viu al însemnătății studiilor trecutului nostru școlar sub unghiul limitat dar de adevărat al unei unități de învățământ, ca și un îndemn pentru cadrele didactice de a se apropia cu pietate de instituțiile în care își desfășoară activitatea.

Una dintre cele mai vechi școli românești de grad mediu din țara noastră a fost Preparatoria de la Arad, fondată în anul 1812. Ea a avut ca profesori, în primii ani de existență, pe D. Tchin-deal, Iosif Iorgovici, C. Diaconovici Loga, Ion Mihut, urmați de alte figuri de seamă al învățământului din această parte a țării. Doi înimoiși profesori ai școlii, Avram Sădean și Teodor Botiș, i-au închinat mulți ani de cercetări prin arhivele din țară, de la Viena și Budapesta. Adunînd un vast material, el au alcătuit „Istoria școlii normale (Preparatoria) și a Institutului teologic ortodox-roman din Arad” (739 pagini), publicată în 1922, la Arad, de Teodor Botiș (Avram Sădean și-a

pierdut viața în primul război mondial). Este demn de reținut faptul că, încălziiți de exemplul lor, trei profesori de astăzi ai aceleiași școli — Vasile Popescu, Eduard Găvăneșcu și Victor Țirvonicu — continuînd cercetările și ducînd munca de reconstituire a trecutului de acolo de unde o lăsaseră Sădean și Botiș, au dedicat acestei școli o nouă monografie: „Preparatoria din Arad” (286 pagini) apărută în anul 1964. Cele două monografii însumează astfel peste o mie de pagini.

Am amintit despre aceste două monografii dedicate uneia și aceleiași școli pentru a scoate în evidență faptul că alcătuirea unei monografii școlare este în primul rînd o operă de devoțiune, de cunoaștere a însemnătății trecutului de muncă al generațiilor înaintașe, de prețuire a tradițiilor progresiste la a căror constituire au participat aceste generații și că, o dată scrisă, monografia unei școli nu epuizează subiectul ei, care trebuie să rămînă mereu viu în atenția celor ce poartă mai departe faclia incredințată a minilor lor.

În condițiile de asuprire națională la care au fost supuși românii din Transilvania în timpul imperiului austro-ungar, școlile de la Blaj, Beiuș, Năsăud etc. au fost adevărate focare de lumină și de afirmare a poporului român. De aceea, monografiile acestor școli se citesc cu deosebire interes. O monografie a școlilor de la Brașov a publicat, în 1902, Andrei Birseanu. Purtînd titlul „Istoria școlilor centrale române greco-ortodoxe din Brașov”, această monografie cuprinde o amplă prezentare a eforturilor făcute de românii din Țara Birsei pentru cucerirea drepturilor la învățătură și progres economic. Cartea lui Andrei Birseanu (606 pagini + 79 pagini anexă) a fost alcătuită cu prilejul jubileului de 50 de ani al celui dintîi gimnaziu brașovean. Căuțînd să descopere rădăcinile procesului de cristalizare a muncii culturale, la capătul căruia apare instituția luată în studiu, monografia pornește cu o incursiune asupra începuturilor învățăturii de carte la românii brașoveni în școala de la Sf. Nicolae, ducînd acest studiu prealabil pînă la înființarea gimnaziului, în anul 1850.

Cu aceleași considerații consemnăm monografia „Școalele din Beiuș 1828—1928” (270 pagini), care cuprinde în anexă o bogată suită de documente școlare. Ea a fost publicată de Constantin Pavel, fost director al acestui însemnat așezămînt de la granița de vest a țării. Demnă de interes este și monografia „Școalele din Blaj” (1898), de Nic. Brinzeu. După cunoștința noastră, tînărul istoric de la Cluj Pompiliu Tudor pregătește în prezent o nouă monografie asupra școlilor din Blaj, care să releve larg rolul acestora în istoria culturii românești din Ardeal.

O foarte bogată și riguroasă documentată monografie școlară este „Istoria școlilor năsăudene, scrisă cu prilejul jubileului de 50 de ani de existență, 1863—1913”, de Virgil Sotropa și Nic. Drăgan (414 pagini).

O bună cunoaștere a celor mai vechi școli din Moldova ne dau două monografii sprijinite temeinic pe studii îndelungate, scrise în anii din urmă de St. Birșănescu — „Schola Latina de la Cotnari, bibliotecă de curte și proiectul de Academie al lui Despot Vodă. Zori de cultură umanistă în Moldova secolului XVI” (1957), și „Academia domnească din Iași, 1714—1821” (1962). Această din urmă reia problema rolului cultural al școlii elinești de la Iași, problemă care de la Asachi pînă astăzi nu a încetat să pasioneze pe istorici și în special pe oamenii de școală.

Aspecte interesante ridică și istoria școlii domnești în limba elină de la București, mai veche decît cea de la Iași și cu o activitate mai sustinută și de mai mare rîsunet. Prima monografie închinată acestei școli, ca și școlii naționale create de Gh. Lazăr la 1818, este lucrarea lui Mihail Popescu, apărută în anul 1944 sub titlul „Colegiul național Sf. Sava, cea mai veche școală românească”. Operă a unui istoric, monografia înfățișează limpede înfrîngerea pe care în toate momentele ei de existență a avut-o această veche vatră școlară. O monografie a aceleiași școli, cuprinzînd perioada 1694—1864, scrisă de pe pozițiile materialismului istoric, va fi în curînd pusă sub tipar

de către un colectiv de autori format din dr. docent Stancu Stoian, membru corespondent al Academiei, Ion Ionascu, Gh. Cronț și Ion Vlad. I se va ridica astfel această școală, ca și școlii de la Arad, al doilea monument de recunoștință pentru trecutul ei glorios. Este știut, bunăoară, că mulți dintre profesorii școlii naționale de la Sf. Sava, ca și numeroși discipoli ai lor, însuflețiți de năzuințele poporului pentru independență și libertate social-politică, s-au numărat printre participanții de frunte ai revoluției din 1848 din Muntenia.

Două monografii s-au scris și pentru Seminarul „Veniamin” de la Iași, cel mai vechi așezămînt școlar de limbă românească din Moldova (1803). Alcătuite cu prilejul aniversării a cincizeci și a o sută de ani de la înființarea seminarului, de către cunoscuții istoriografi Const. Erbiceanu și Gh. Adamescu, ambele lucrări, dar mai ales cea din urmă, sînt însoțite de valoroase documente școlare. O monografie care privește de asemenea o veche școală românească este „De la Academia mișăileană la Liceul național, 1835—1935” de Constantin Andreiescu și colaboratorii (Iași 1936).

Se află în pregătire și monografiile unor alte vechi așezămînt școlare din țara noastră: Colegiul din Craiova, înființat în 1826, ca vechime a doua școală de grad mediu din Țara Românească, sau școala normală „Vasile Lupu” din Iași, întemeiată în anul 1856.

Dintre școlile normale mai vechi au monografiile: Școala normală a Societății pentru învățătura poporului român (P. Gîrboviceanu), Școala normală de la Craiova (I. Popescu Teiușan), Școala normală de fete din Iași (Gh. Ghibănescu) și Școala normală de la Cimpulung-Muscel (I. Gh. Marinescu). Este necesară însă completarea lor spre a fi aduse la zi, înregistrîndu-se transformările pe care le-au cunoscut în anii puterii populare.

Trebuie să observăm că multe dintre școlile secundare care și-au sărbătorit în anii din urmă

centenarul au lăsat să treacă prilejul de a face cunoscut trecutul lor, de a contribui la creșterea volumului de informații pentru o istorie generală a învățământului din țara noastră. Cunoașterea doar a monografiilor editate de Liceul din Brlad cu prilejul centenarului (1958), și „Monografia Liceului „N. Bălcescu” din Pitești 1866—1966”, alcătuită de Nic. Vlad și Tudor Popescu. Stim însă că numeroase cadre didactice au întocmit monografii pentru școlile primare înființate cu o sută de ani în urmă prin efectul aplicării legii din 1864, sau și mai vechi. Ar fi bine ca secțiile regionale de învățământ să ia asupra-și grija ca lucrările de acest fel care sînt redactate la un nivel corespunzător să fie tipărite. Aceasta va constitui un stimul pentru cercetători și un câștig pentru istoria locală.

Nu am vorbit nimic despre monografiile alcătuite pentru unele ramuri de învățământ. Elaborate în anul 1906, la inițiativa Ministerului Instrucției, acestea au în vedere învățământul secundar (P. Răscănu), învățământul particular (Gh. Răscănu), învățământul comercial (N. Icleru), învățământul agricol (Ch. D. Drutu), școlile române din străinătate (Mihail Cordescu). Ele ar trebui re-luate și completate cu monografiile altor ramuri de învățământ. După cum știm, conducerea Ministerului Învățământului este preocupată de această problemă și un plan tematic a și fost aprobat.

Alcătuiind imagini multilaterale ale evoluției în timp a unităților școlare, monografiile de școli constituie veritabili piloni de susținere ai activității de alcătuire a unei ample istorii științifice a învățământului românesc. Ele îmbracă, în același timp, adîncă semnificație a contribuției maselor de învățători și profesori la alcătuirea cronicii de aur a școlii românești.

ILIE POPESCU TEIUȘAN
Profesor emerit

OPINII

Studiu bazat pe unități geografice sau studiu sincron — succesiv?

Este îndeobște cunoscută importanța pe care o are, în școala generală și în liceu, studiul istoriei și culturii antice. Acest studiu de elevilor posibilitatea de a înțelege mai deplin numeroase probleme legate de dezvoltarea societății, de a avea o imagine mai completă asupra istoriei literaturii universale și a istoriei artelor. De mare însemnătate este studiul istoriei antice și pentru că elevii să înțeleagă cum se încadrează istoria patriei noastre în istoria universală. Noile descoperiri arheologice de pe teritoriul patriei noastre, descoperiri care pre-

zintă importanță pe plan mondial (cultura de prund pe pe valea Dirjovului, asemănătoare cu cea de la Oldoway din Tanganica, rezultatele valoroase ale săpăturilor din complexul dacic din munții Orăștiei sau de la Bîța Doamnei — Piața Neamț, opere de artă din cetățile pontice etc.) deschid importante posibilități în acest domeniu.

Elevii școlilor noastre studiază istoria antică în lumina concepției revoluționare a materialismului dialectic și istoric, pe baza unei perioadizări științifice, pe orinduri sociale. În acest studiu se includ capitole importante privind fenomenele social-economice. S-a extins de asemenea studiul problemelor privitoare la istoria popoarelor din Extremul Orient, combătându-se astfel teoria euro-centrismului.

Cu toate acestea, atât programele cit și manualele de istorie antică au păstrat o structură necorespunzătoare și o formă învechită de prezentare a istoriei popoarelor vechi, pe unități geografice mari: Orientul antic, Grecia antică, Dacia și Roma antică. Astfel, la lecția „Persia antică” se studiază formarea și cuceririle Imperiului persan și luptele cu grecii fără ca elevii să aibă cunoștințe despre istoria polisurilor grecești și coloniizarea din Asia-Mică, studiate mai târziu, la capitolul „Grecia antică”. De asemenea, la lecția „Atena” se studiază reformele lui Solon și, cu

toate că în aceeași perioadă istorică se înfăptuiau la Roma reformele lui Servius Tullius, acestea se studiază mult mai târziu, la capitolul „Roma antică”, călcându-se în felul acesta principiul sincronismului. Istoria statelor și culturii elenice se studiază înaintea problemelor referitoare la cucerirea bazinului mediteranean de către romani, deși ar trebui să se studieze concomitent, aceste teme aparținând aceleiași perioade istorice.

După părerea noastră, această structură, pe lângă faptul că formează în mintea elevilor o imagine care nu corespunde cu complexitatea realității obiective, duce și la alunecarea involuntară pe pania determinismului geografic.

Socotim, de aceea, că este necesar să se renunțe în liceu la actuala structură și formă de predare a istoriei popoarelor antice, adoptându-se principiul predării sincronice-succesive a fenomenelor sociale, principiu care asigură posibilitatea înțelegerii în condiții optime a dezvoltării complexe a societății antice. Numai la clasa a V-a, din motive psihopedagogice, pentru înlesnirea însușirii cunoștințelor, se poate menține actuala structură și formă de predare.

O deficiență a actualelor programe și manuale de istorie antică este și aceea că ele prezintă situația economică-socială din fiecare țară aproape identic, repetind-o ca un

leit-motiv. Pe lângă faptul că aceasta îl obosește pe elevi, ei nici nu pot sesiza notele specifice ale dezvoltării social-economice a fiecărui popor în parte. Credem că în clasa a IX-a, dat fiind faptul că elevii au studiat istoria antică în clasa a V-a și nu parcurus toată istoria universală în școala generală, se poate porni de la general la particular, adică de la noțiuni la exemple concrete, specifice fiecărui popor. La începutul studiului fiecărei orinduri social-economice s-ar putea introduce o lecție în care să se prezinte trăsăturile fiecărei orinduri, rămânând ca apoi, în cadrul fiecărei lecții, ele să fie concretizate prin exemple, cu diferențierile specifice de la popor la popor. În acest fel elevii vor înțelege mai bine nu numai caracteristicile sclavajului în general, dar și caracteristicile sclavajului patriarhal-casnic din Orient, ale sclavajului clasic grecesc și roman, precum și diferențierile survenite în stratificarea populației libere, dar sărăcie, în decursul timpului.

Considerăm că programa și manualele de istorie pentru clasa a IX-a ar trebui să cuprindă și unele date generale despre civilizația statului hifit, care s-a format în Asia-Mică și care rivaliza cu statul egiptean și cu statele din Mesopotamia. Această civilizație are o deosebită importanță în ceea ce privește me-

talurgia fierului, care s-a răspândit de aici și la alte popoare.

După părerea noastră este necesar a se extinde studiul istoriei antice și la istoria popoarelor din alte continente decât Europa, Asia și coasta de nord a Africii. Se impune, credem, introducerea unor lecții cu privire la istoria popoarelor din America precolumbiană, din restul teritoriului Africii și din Australia și Oceania. Pentru a nu încălca pe elevi s-ar putea reduce o serie de fapte, date și numiri nesemnificative acum în manual. Aceasta s-ar ajuta pe elevi să înțeleagă că dezvoltarea societății umane a avut loc, în condiții deosebite, pe întreaga suprafață a Pământului, că toate popoarele au contribuit la dezvoltarea culturii universale. Așa s-ar combate cu adevărat eurocentrismul în predarea istoriei și s-ar demasca cu mai multă tărie falsele teorii cu privire la existența unor rase superioare și inferioare.

În general, tratarea sincronice-succesivă a istoriei antice la clasa a IX-a, tratare care se realizează la celelalte clase ale liceului, include în programă și în manual a unor informații noi, la nivelul științei mondiale, este menită să perfecționeze studiul istoriei, să-i înarmeze pe elevi cu cunoștințe științifice, să le asigure înțelegerea adevărată a celor studiate.

Prof. CONSTANTIN DINC
Prof. FLOREA STĂNCULESCU

„Capacitățile elevului contemporan”

Seriu rindurile de mai jos cu intenția de a completa părerile prezentate cu justă argumentație în gazeta noastră (nr. 853 din 3 iunie a.c.) asupra capacităților intelectuale ale elevului contemporan.

Cine ar putea contesta că factorul bio-psihic, asociat cu mediul cultural avansat de azi din familie, școală, societate, nu determină o mai mare dezvoltare intelectuală decât în trecut? Rezultatele acestei situații sînt evidente. Cunoaștem azi clase întregi bine pregătite din punct de vedere al acumulării cunoștințelor, în care notele 8, 9 și 10 abundă. În numeroase școli 70—80 la sută dintre elevi au medii între 8 și 10, iar pe întreaga țară avem în prezent destul de mulți elevi foarte buni la carte, capabili să aducă în viitor o contribuție de frunte la dezvoltarea științei și culturii noastre socialiste.

Desigur, dezvoltarea capacităților de care dispun elevii constituie o preocupare de frunte a cadrelor didactice, care, în prezent, fac eforturi pentru a elimina tot ce poate dauna dezvoltării acestor capacități. Este tot mai vădită tendința de a înlătura verbalismul exagerat, care nu le permite elevilor să facă o analiză judicioasă a cunoștințelor asimilate, să se concentreze asupra ideilor principale, eliminând detaliile de a înțelega activitatea lor spre explorări și cercetări în cele mai diverse domenii ale vieții practice, de a se exercita în exprimarea liberă, orală și scrisă a observațiilor și gândurilor personale.

Mîna în mîna cu verbalismul merge memoria cvasiintuitivă a cunoștințelor, din picate încă destul de răspîndită.

În concepția pedagogică contemporană își face acum tot mai mult loc punctul de vedere potrivit căruia educația și cultura nu există decît atunci cînd cunoștințele asimilate în școală rezolvă problemele ce le pune viața zilnică fiecărui individ, cînd ele constituie materia asupra căreia poate lucra gîndirea productivă.

Să ne oprim la un exemplu. Azi în școala tradițională dacă elevul răspunde corect la întrebarea: Ce înălțime are virful Everest? capătă nota maximă. Dacă un alt elev, pe baza unor alte deprinderi de studiu, spune: „Nu-mi aduc aminte precis... știu că este cel mai înalt pic de pe glob... pot găsi exact altitudinea în primele file ale atlasului” — primește notă proastă. Cu toate acestea al doilea elev a dat o bună soluție de ordin general. El n-a putut răspunde precis la întrebare pentru că nu l-a preocupat acest lucru, însă a dovedit că a deprins o metodă de muncă intelectuală.

Consider foarte necesar să se aplice, încă din școala generală, experiența concretă pentru asimilarea cunoștințelor. Numai în clasele superioare abstracția și sinteza se pot baza pe experiența pur intelectuală. O îmbinare a învățămîntului pozitiv cu cercetări simple asupra lucrurilor și fenomenelor din viața zilnică, dă prilej elevului să judece, să analizeze, să găsească soluția potrivită oricărei probleme. El va deprinde astfel o metodă de muncă intelectuală, va învăța să gîndească, să găsească soluții la problemele ce i se pun.

MARIN BICHULESCU

„Televiziunea și școala”

Televiziunea este un important mijloc educativ și pentru copiii mici, preșcolari sau elevi în primele clase. Forma vizuală, directă, pregnant plastică, are o influență deosebită asupra lor. E drept, Televiziunea a oferit în genere asemenea emisiuni (din păcate, cele adresate copiilor mici au fost în general mai reduse ca număr, ele fiind alcătuite mai ales din filme de desene animate). Nu todeauna însă ele au fost pe deplin reușite.

Copiii au asistat, de pildă, la un ciclu de emisiuni cu „povești pe degete” — mici recitativ papușărești. Unele din ele însă n-au fost realizate spectaculos și au suferit de oarecare monotonia. Simpaticele actori Lurie Darie încearcă mereu să-și dinamizeze poveștile desenate, trenante prin tehnica lor.

Copiii mici au nevoie de scenarii vii, dinamice, în care „aventura” se fie folosită pe direcții educative. Pentru ca materialul artistic să devină eficient din punct de vedere educativ, trebuie în primul rînd să-l intereseze pe micul telespectator, să-l facă să urmărească cu atenție ce se petrece pe micul ecran.

Din acest punct de vedere mă voi referi în mod special la o emisiune îndrăgită de copiii mici: „Ham, Chiț, Mîiu”. Principala merit al autorilor ei, Alecu Popovici și Alexandru Adrian, constă în faptul că operează cu un univers de cunoștințe și cu un limbaj în îndemna copiilor, largindu-le totodată sfera cunoștințelor și punindu-le probleme etice apropiate de universul lor. Emisiunea subliniază îndeosebi ideea de prietenie cîntărită în procesul muncii. Noțiunea nouă este oferită la capătul unei acțiuni, copilul asimilînd-o pe nesimțite și cîștigînd astfel un nou adevăr. Aș vrea să menționez, ca o calitate, faptul că scenariul cuprinde numeroase aluzii pline de haz, cu adrese cotidiene, ce și cîntecul comice, cuplete. Poate n-ar fi lipsită de interes repetarea lor în cadrul aceleiași emisiuni, pentru a fi mai bine reținute de copii.

„Ham, Chiț, Mîiu” este acum-o emisiune iubită de copiii mici, care o așteaptă cu interes mereu sporit, așa cum așteaptă colegii lor mai mari emisiunea „Val-Virtej”. Trebuie subliniată expresivă realizare plastică a personajelor-păpuși, ca și eforturile creatoare ale regiilor.

Această reușită emisiune care, sîntem convinși, că va fi reluată după perioada estivală, solicită totodată din partea televiziunii o legătură mai strînsă cu grădinițele de copii. Sugerăm, pentru viitor, folosirea cît mai largă a programei acestor grădinițe, urmărindu-se cronologic anumite etape ale activității lor, precum și organizarea unor întîlniri cu educatoarele și — de ce nu? — cu copii.

Prof. VALERIU C. NESTIAN
Huși

Prof. ȘTEFAN SEIMAN
Vinga

Vacanța să fie vacanță!

Vacanța... Pentru oricine, cuvîntul semnifică ieșirea din cotidian. Valabilă și în ceea ce privește vacanțele școlare, această semnificație este confirmată, de cele mai multe ori, de practică. Bine utilizată și judicios organizată, vacanța școlară oferă prețuri excepționale de desîndere, de îndobîzire a cunoștințelor, de educare, formează sau dezleagă izvoare noi de energie, capabile să-i pună neutilizată pe elevi în situația de a continua activitatea anterioară la un nivel superior. Prin această vacanță eliberată, deschide cu generozitate orizonturi și posibilități.

Avînd drept obiectiv principal reorganizarea fizică și intelectuală a elevilor, vacanța de vară constituie pentru corpul didactic un adevărat examen, în cadrul căruia se valorifică din plin calitățile organizatorice, fantezia și pricepera pedagogică. E suficient ca atmosfera de „lucru” să fie agreabilă și programul atractive pentru ca școlarii să contribuie cu entuziasm, prin inițiativă, prin idei creatoare la reușita unor acțiuni de bună calitate. Experiența pozitivă care există în această privință este o mătură elocventă că în multe locuri vacanța este organizată cu pricepere și discernămint.

Toate ar fi bune dacă ar fi pretențioși așa. Dar, din păcate nu este.

Cu cîteva săptămîni în urmă, discutînd despre vacanța elevilor cu un coleg, profesor la o școală generală din orașul nostru, acesta remarcă necesitățile: „Nu toți copiii și adolescenții participă la activitățile organizate în tabere și la centrele culturale-sportive. Unii din ei preferă mai degrabă să meargă singuri la spectacole, să asculte radio și să ci-

tească acasă, să participe la petreceri în familie, să bată mingea sau să hoinărească fără un fel precis. Sînt oare nereceptivi la modalitățile „organizate” de petrecere a vacanței?”

Această observație a născut întrebarea: de ce tineretul școlar nu ia parte la toate activitățile programate în timpul vacanței? Nu cumva anumite acțiuni au un caracter rigid, imprevizibil, anost? Altfel cum se explică faptul că ele rămîie să figureze doar în situațiile rapoartelor și graficelor noastre, fiind însă oculte de tineret? Cred că, pentru a asigura participarea masivă și cu adevărat voluntară a tuturor elevilor la programele de vacanță, ca și eficacitatea dorită a acestor programe e necesar să se renunțe la prejudecăți și practici neechibuzate care „îmbrănească” nu o dată munca cu elevii și o dată pe cărările improprii ale formalismului.

Să ne referim, bunăoară, la programul centrelor culturale-sportive, circumscris aproape invariabil între o audiență muzicală, o partidă de sah ori de tenis și reuniuni distractive punctate pe alocuri cu etice o conferință cu o tematică generală și o drumeție locală. Dacă pe lângă scopul educativ „precis” — în realitate departe de a fi atins — se mai urmărește și desfășurarea unor manifestări îngrămădite și îngrădite de o anumită specialitate (a profesorului ce conduce activitatea!) insuccesul este cert: elevului i se repetă — premisă sigură a plictisului — ceea ce el află la orele de curs sau la activitățile extrascolare din timpul anului, portile spre o înțelegere mai cuprinzătoare, înedită a vieții îi sînt parțial închise și astfel el însuși se

va feri să mai frecventeze centrul, știind că acolo i se oferă lucruri cunoscut pe alte căi.

Nu rareori se întîmplă și altcumva. Școlarii sînt mobilizați să participe la un program bine gîndit. Organizatorii, însă, în goană după performanțe, o dată ce vîd sala plină, „completează” școala literară — să spunem — cu o prelegere pe teme etice, în care predica la locul sînt gîstitor. Sau, alte ori, reuniunea distractivă e întreruptă spre a se citi o foarte didactică conferință de popularizare a științei. Asemenea procedee inoportune au desigur darul să-i facă pe elevi ca a doua oară să nu mai dea pe la centrul cultural-sportiv.

Se știe că elevii îndrăgesc mult drumeția. Dar cum este organizată ea uneori? Copiii sînt purtați pe trasee arhicunoscute — așadar neinteresează pentru ei — pînă la un anumit „obiectiv” — un luminis din pădure, să zicem. Acolo sînt lăsați „să se joace” singuri (cadrele didactice se retrag să se distreze, deoparte și ele) și, după un timp, se dispune întorcerea, cu făgăduiala: „data viitoare vom sta mai mult și vom petrece (?) mai bine”. Sau se vizitează două-trei unități industriale și agricole din localitate, nu o dată vizitate de elevi în cursul anilor școlari. Este firesc ca pe copii să nu-i mai atragă, să-i obosească, asemenea activități organizate numai fiindcă au fost prevăzute cu săptămîni ori luni în urmă într-un plan alcătuit fără consultarea lor. Au loc de multe ori și excursii lungi, cu obiective în general interesante. Dar la ce rezultate se poate ajunge cînd, pentru a se epuiza un program supraîncărcat, vizitele se fac „în galop”? Școlarul intră în

Cînt și veselite în pența taberei de la Bucsoaia, regiunea Suceava.

Grădina școlară de la Băneasa cunoaște o deosebită afluență în zilele vacanței

Cercetarea izvoarelor istorice locale

Istoria, ca obiect de învățare, are mari resurse educative, contribuind din plin la realizarea scopului instructiv-educativ urmărit de școală. Pentru valorificarea tuturor acestor resurse este însă necesar, după părerea mea, să se folosească nu numai manualele și materialele didactice existente în școală, ci și toate celelalte posibilități care stau la îndemîna ei.

Una dintre cele mai largi posibilități de acest fel o constituie utilizarea izvoarelor arhivistice locale. Modalitățile de folosire a materialelor documentare în procesul de instruire și educare sînt multiple.

Pe baza acestor materiale se pot executa copii, fotocopii, diapositive, fotomontaje, filme școlare, albume cu extrase din documente sau cronici, albume cu documente și monumente artistice. Pe un plan superior, valoarea ridicată a documentelor s-ar putea realiza prin editarea de volume ilustrate cu ilustrații care, în afară de conținutul documentar, prezintă și aspecte artistice. „Lupta de clasă din Transilvania feudală ilustrată prin documente” etc. Se pot întocmi apoi broșuri de popularizare, îndrumătoare, ghiduri cu privire la monumentele de artă — pe perioade și stiluri — monografii ilustrate de fabrici, uzine, gospodării agricole de stat, cooperative agricole de producție.

Filanțele locale ale Societății de Științe Istorică și Filologice, al căror membru se recrutează aproape exclusiv din rîndurile cadrelor didactice, au datorită de a sprijini acțiunea de inițiere a profesorilor în procesul de cercetare a patrimoniului documentar local.

Prof. NICOLAE NISTOR
Sibiu

Modernizarea predării limbilor străine

Problema modernizării învățămîntului se pune cu insistență cînd e vorba de predarea limbilor străine. Nimeni nu se încetează de a vorbi despre necesitatea reformei vechilor procedee. Dar, în condițiile actuale, ce să adoptăm și cum să procedăm? Iată ce credem că ar fi realizabil: inițierea organizării unor cabinete, care nu trebuie confundate cu laboratorul lingvistic. Aici ar trebui să se așeze un ecran și un aparat de proiectie, tablouri, hărți, discuri, aparat de radio, patetofon, diapositive pentru cărți, vitrine pentru depunerea lucrărilor elevilor, a cărților cu gravuri etc. În al doilea rînd se impune, după părerea mea, să dea o mai mare atenție predării orale. După cum se știe, în cel de al doilea ciclu de învățămînt este necesară formarea de noi deprinderi, fie bazate pe transferul din limba maternă, fie combinate interierentele acestora. Pentru a se crea aceste noi deprinderi este necesar un proces sistematic, progresiv și de durată pentru reeducarea reflexelor auditive. Pentru ca elevii să-și formeze o pronunție corectă, o intonație justă, pentru ca ei să-și însușească pe cale naturală, deci după auz, un bagaj de cuvinte și structuri gramaticale, a nevoie de o perioadă îndelungată de predare pur orală.

În concluzie, o ultimă propunere: Să se organizeze un instructaj, la nivel universitar, măcar cu responsabili de cercetare din orașele mai mari, cu lecții practice demonstrative, în vederea unui schimb de experiență în legătură cu aplicarea celor mai moderne mijloace de predare a limbilor străine.

ANDREI RADU
Cluj

PIONIERII ȘI PROBLEMELE EDUCAȚIEI LOR

Mindri de nobila chemare pe care ne-a adresat-o partidul

Copilăria — zori unei zile senine și însoțite, acesta este sentimentul pe care-l am primit în-
tâzi chipurile îmbujorate, atavizate roșii, ascu-
tând vocile cristaline ale copiilor noștri, purtători
ai tuturor năzuirilor și visurilor noastre, care prin
ei vor deveni realități. Ca părinți, ca educatori,
ca oameni de știință și cultură, ca factori sociali
activi ne simțim mindri de ei, mindri de sarcina
greă și nobilă de a fi direct răspunzători de creș-
terea și educarea lor.

Școala constituie climatul în care se cultivă
primele sentimente, se descoperă interesul, se
nasc pasiunile ce vor călăuzi întreaga viață a
celor pe care-i ocrotim și-i formăm pentru a de-
veni oameni morali, integri, capabili, harnici, în-
demnându-se în căutarea științei și culturii și pro-
cupându-se pentru a deveni utilii societății, pentru
ca munca lor să le asigure satisfacția datoriei
îndeplinite, să le ofere posibilitatea concretizării
celor mai diferite aptitudini și pasiuni. Investiții
mai larg, prin Hotărârea Plenarei C.C. al P.C.R.
din aprilie a.c. cu responsabilitatea muncii educa-
tive, școala va mobiliza în viitor mai mult expe-
riența pedagogilor în activitatea cu pionierii.
Personal am o mare încredere în rezultatele pe
care le va da noul sistem de organizare a miș-
cării pionieresti, așa cum reiese ei din pro-
iectele actuale studiate ale acestei mișcări. Po-
sitiv acestor proiecte, activitatea pionierescă
se va îmbina armonios cu munca educativă din
cadru procesului de învățământ, creându-se ast-
fel, prin mijlocul unor buni pedagogi, cheșășia
formării și desăvârșirii unor oameni de bază ai
societății de mâine.

Nol, oamenii de știință și cultură, avem da-
toria patriotică de a fi alături de învățătorii și
profesorii, de a colabora cu școala și organizația
de pionieri cu toată seriozitatea și răspunderea
pe care ne-o conferă sarcina greă de a pregăti
pe cei care mine ne vor lua locul. Școala de
astăzi, contemporană urlei revoluției științifice
tehnice actuale, nu poate rămâne la nivelul cunoș-
tințelor elementare ale manualului, trebuie să
revoluționeze procesul educativ, punând la înde-
mână elevilor tot ceea ce este nou și valoros în
știință și cultură. Copiii care s-au născut în acest
secol al marilor descoperiri, ai marilor realizări
pe cele mai diferite planuri au un potențial in-
tellectual și cerințe care nu pot fi satisfăcute decât
dacă procesul educativ se integrează în ritmul
rapid și susținut al vieții noastre social-culturale.
Iată de ce trebuie să ne alăturăm, cu toate pos-
ibilitățile noastre de informare, ca oameni de știin-
ță, pedagogi, pentru ca aceștia prin mijloace
pe care le au și cu precizie și experiență
lor, să facă accesibile elevilor marile cuceriri ale
secolului nostru. Instruirea celor care lucrează ne-
mijlocit cu pionierii va trebui să includă informări
științifice realizate într-o colaborare strânsă cu
catedrele universitare, cu oamenii de știință și cu
instituțiile de studii și cercetări, realizându-se o
unitate de preocupări pentru a aduce în rândul
elevilor tot ce este mai valoros în munca noastră
științifică. Elevii vor găsi pe această cale me-
toda eficientă de a pătrunde adevărul științific,
de a-l înțelege. Munca oamenilor de știință va fi
astfel un auxiliar prețios al muncii pedagogice,
al operelor de formare a omului de mâine.

Stimularea cu grijă, în cercurile pionieresti,
a aptitudinilor și capacităților intelectuale va fa-

lesni mult alegerea viitoarei profesii. În aceste
cercuri, care vor depăși cadrul lecțiilor și al ma-
nualului, în care pionierii vor culge o serie de
informații noi și vor aplica cunoștințele nou do-
bindite se pot trezi și cultiva larg aptitudinile,
talentele, copiii conturându-și astfel, încă de la
vârsta școlară, orizontul viitoarelor preocupări.
Aici, alături de profesori, putem să conlucrăm
toți cei chemați de partid să contribuim la munca
de educare a schimbului nostru de mine.

Primim cu căldură și răspundere sarcina pe
care ne-a încredințat-o partidul și ne simțim,
alături de învățătorii și profesorii, mindri de
această nobilă chemare.

Acad. VICTOR VILCOVICI

Majoratul mișcării pionieresti

Celor care au fost odălașii pionierii, ca și nu
mai puțin de sutele și mii de vârstare care
poartă acum cravata roșie, actele studiate ale
mișcării pionieresti le spun toate mai mult decât
cuvintele și paragrafele. E un elan al acestei
vârste, pe drept numită vîrstă de aur, pe care
li simți totdeauna subînțelese, care e mereu avut
în vedere atunci cînd, pe baza celor șaptespre-
zece ani de experiență, mișcarea se pregătește
a-și sărbători, într-un fel, majoratul.

Prospețimea trăirilor afective, puterica sete
de cunoștințe, pasiunea călătorilor, a întrecerilor
artistice sau sportive, sentimentul civic ce înce-
pe să se contureze în lumea școlară, a copilu-
lui, toate aceste atribute proaspete și viguroase
oferă mișcării pionieresti nepuizabile surse de
energie. Sintetizînd o experiență fructuoasă, pro-
iectele noilor acte studiate lîmî par revelatorii
tocmai sub unghiul aprofundării unui anumit spe-
cific prin împletirea mai armonioasă a procesu-
lui educativ cu caracterul vîrstei, cu ceea ce e
fîresc să atragă și să intereseze pe copiii între 9
și 14 ani.

Și fîresc — și actele studiate consemnează
aceasta — ca principala atracție pentru cei la
care ne referim să o reprezinte însăși școala. Îm-
bogățirea continuă a universului de cunoștințe.
Viața de colectiv a școlii nu poate fi altceva de-
cît o celulă vie, o bătaie de inimă entuziasată în
dinamismul uman și social al României de azi.

Sudînd legătura între generații, cultivînd în
cei mici înalți însușiri morale, cine va putea că-
lăuzi și conduce mai bine activitatea detașame-
ntelor, a unităților de pionieri dacă nu înșiși
educatorii lor — profesorii și învățătorii — care,
cu experiența lor pedagogică înțeleg însemnă-
tea relaxării, a atmosferei de voie bună, a ca-
racterului pasionant pe care e fîresc să-l îm-
brăcească activitățile cu copiii în afara orelor de în-
vățatură.

În contextul vieții cotidiene a pionierului,
școala, familia, organizația de tîneri, instituțiile
obșteli au nenumărate prilejuri de a sprijini
mișcarea pionierescă, de a facilita desfășura-
rea unor acțiuni atractive, cu un bogat con-
ținut educativ, care să înlăture sedințele și pre-
lucrările plicticoase, acțiunile pătrunse de for-
malism, care se organizează, în unele locuri, pînă
nu de mult. Organizația de pionieri, prin Con-
siliul său național, prin consiliile regionale, ra-
ționale și orașenești — în care sînt reprezentate
foruri și personalități din felurite domenii de
activitate — va avea acum posibilitatea să folo-
sească cele mai indicate căi pentru a contribui
la pregătirea tehnicilor, economiștilor și oame-
nii de cultură, cetățeni ai societății comu-
niste de mâine. Patriotismul, cinstea, modestia,
disciplina, curajul, prietenia — sînt însușiri de
caracter în fixarea cărora vîrsta școlii și a cra-
vatei roșii are un rol hotărîtor. În desfășurarea
concretă a vieții unităților de pionieri rîsturile
fundamentale fixate în actele studiate oferă un
continuu îmbold de a nu cădea în rutină, de a nu
amesteca ceremonialul și spontaneitatea ac-
țiunilor pionieresti cu precepțiile ori de dirigen-
ție. „Orarul” vacanțelor, ca și al timpului li-
ber din cursul anului școlar, va păstra întodea-
una infinite ferestre pentru voie bună, tîmecișie
și inedit.

MIHAI NEGULESCU

Condiții noi, cerințe noi

An după an, apropierea deschiderii cursurilor mo-
bilizează gîndurile cadrelor didactice la descoperi-
rea unor căi, a unor forme noi menite să deter-
mine optimizarea activității de educare a tînerii
generații. În prezent, această căutare întîlnește
condiții noi. Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din
aprilie 1966, prin care se stabilește ca organizația
de pionieri din țara noastră să aibă organe de con-
ducere proprii, îndrumate nemijlocit de către or-
ganele de partid, sarcina pe care Plenara a tra-
sat-o școlii și cadrelor didactice, de a-și spori con-
tribuția la organizarea și îndrumarea activității
pionieresti, elaborarea proiectelor actelor studiate
ale mișcării pionieresti deschid mari perspective și
crează premise ferme pentru îmbunătățirea con-
ținutului activităților pionieresti, a muncii educa-
tive în ansamblul ei.

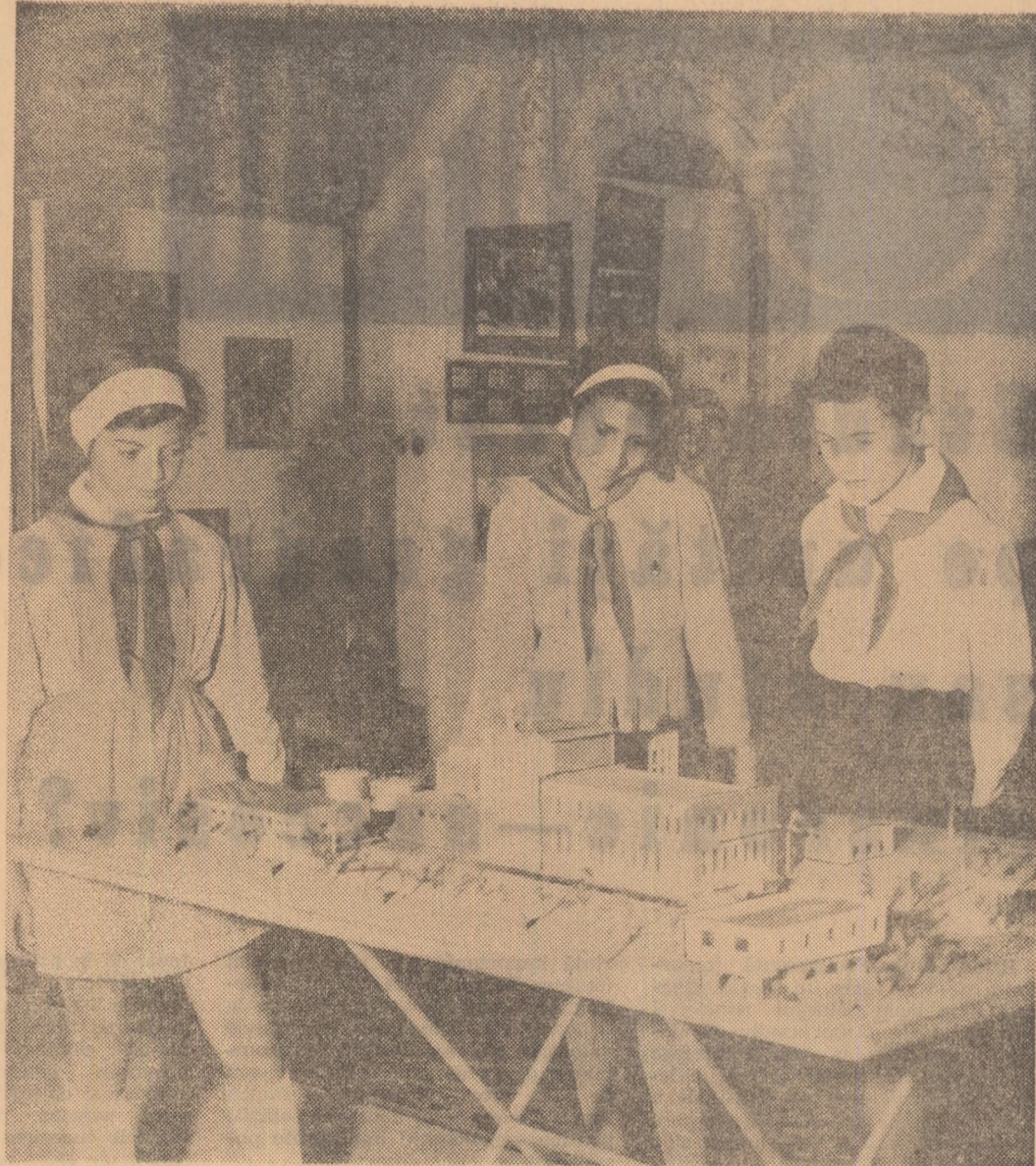
Prevederile acestor documente poartă în ele o
mare forță mobilizatoare, posibilități educative
vaste și rodnice. A pătrunde direcțiile multilate-
rale pe care le implică, a ni le însuși nu numai în
litera, ci și în semnificația lor, a găsi măsurile
practice menite să înlăture activitatea pionierescă,
să facă să vibreze inima copiilor și să le antre-
neze energia elocutoare — iată ce ne preocupă
în această etapă.

Prin faptul că detașamentul va fi constituit din
pionierii aceleiași clase, cu aceeași dezvoltare
psihică și sferă de interese și preocupări, el va
reprezenta nucleul de bază al organizației pionierilor.
Limitat ca număr de membri, bine sudat
prin relațiile statornice an de an în cursul activi-
tății școlare, prin prietenii care s-au legat între
copii, detașamentul se prezintă ca un organism
caracterizat prin mobilitate, prin solidaritate, prin-
to-o viață personală. Aceste caracteristici indică,
după părerea mea, una dintre coordonatele pe
care trebuie să se axeze activitatea pionierescă:
accentul principal să se pună pe organizarea și
desfășurarea activității în detașamente.

La aceasta va contribui mult faptul că tocmai
învățătorul sau dirigintele clasei va fi comandant
detașamentului de pionieri din clasa sa. În ac-
cest fel se va putea realiza din plin sarcina tra-
sată cadrelor didactice de a-și spori aportul la or-
ganizarea și îndrumarea activității pionieresti, de
a se realiza o mai bună coordonare a activității
educative desfășurate în procesul de învățămînt
cu activitatea organizației pionierilor. Se știe ce
greutăți s-au înlămurat în trecut ca urmare a fa-
ptului că instructorii de pionieri n-au fost înto-
deauna corespunzători: activitatea amenică sau
formală, paralelism, forme de muncă greoaie,
neatrăgătoare. Învățătorii și dirigenții vor fi de-
sigur mai în măsură să asigure vigoare și dina-
mism activității, să canalizeze just inițiativa pio-
nieriilor, să satisfacă setea de activitate și de cu-
noștere a copiilor, dorința lor de afirmare perso-
nală.

Cu prilejul lecțiilor, ca și în orele de dirigenție,
ei le formează elevilor reprezentări și noțiuni, cul-
tivă sentimente social-politice superioare, așază
temelia convingerilor etice, pun în fața elevilor
perspective menite să le mobilizeze energia, voia-
ța, să le stimuleze inițiativa. Activitățile organi-
zate de către detașamente și împlinite pe un plan
superior, la nivelul unității, trebuie să ofere su-
portul afectiv și volitional al sentimentelor și con-
vingerilor formate în școală, al unei conduite ire-
proșabile, să ducă la deprinderi de muncă și la
manifestări corespunzătoare reprezentărilor și
noțiunilor etice însușite teoretic, fără a îngredii
tîmecișie spre cîntec, spre joc, spre glume specifi-
ce vîrstei pionierilor, ci sprijinindu-se tocmai pe
această tîmecișie.

Indatoririle și direcțiile de activitate prevăzute
în proiecte ridică deci probleme noi de ordin psi-
hologic, pedagogic și metodic, ce-și așteaptă rezol-
varea creatoare în primul rînd din partea coman-
danților de detașamente și a celor de unități.
Cum să se realizeze în mod fericit „joncțiunea” din-
tre activitățile din cadrul lecțiilor și al orelor de
dirigenție cu cele organizate de detașament? —
Iată o problemă deschisă pentru studiu, pentru
îmbogățirea experienței pedagogice a fiecărui în-
vățător sau profesor. La clarificarea ei sînt che-
mate să-și aducă contribuția și comisiile de învăță-
tori, și comisiile dirigenților, și consiliile pedagogice,
care pot deveni adevărate echipe de cercetare în
domeniul muncii educative, primele foruri che-

Mîinile îndemnatice ale pionierilor făuresc nenumărate lucrări demne de admirație

mate să depășească și să valorifice — prin populari-
zare și generalizare — experiența pozitivă, să sti-
muleze eforturile creatoare ale celor ce muncesc
cu pionierii. Cred că este bine să venim cu contri-
buția noastră, a tuturor, în împlinirea materiale-
lor de îndrumare metodică ce vor fi elaborate
de Consiliul Național al organizațiilor de pionieri.

Aș dori să mai vorbesc despre o problemă lega-
tă de constituirea unității de pionieri. În proiectul
de Statut se precizează că unitatea de pionieri
se constituie în școlile în care există cel puțin
trei detașamente de pionieri. Rezultă deci că deta-
șamentele din școlile mici nu vor fi încadrate în-
tr-o unitate de pionieri. Pentru ca activitatea pio-
nierescă din asemenea școli (mă refer la școlile
cu clasele I-IV din mediul rural) să beneficieze
și ea de conducerea și orientarea unui consiliu al
organizației, iar comandantii detașamentelor din
cadru lor să se bucure de un sprijin colectiv,
pentru ca toți pionierii să se simtă legați de
o unitate, consider că ar avea efecte pozitive în-
cluderea detașamentelor școlilor mici — la care nu
se pot constitui unități — în unitatea de pionieri
a școlii generale cu clasele V-VIII, în a cărei circum-
scripție se află. Comandanții acestor detașamente
ar urma să facă parte din Consiliul ce conduce
unitatea, iar comandantul unității de pionieri să
aibă în sarcina să și îndrumașă detașamentele din
școlile circumscripției școlare.

Proiectul Statutului unităților și detașamentelor
de pionieri și proiectul Regulamentului Consilii-
lor Organizației pionierilor din Republica Socia-
listă România creează condiții noi, deosebit
favorabile în munca complexă cu pionierii. Fără
îndoială, ele vor avea implicații multiple în con-
ținutul întregii activități instructiv-educative din
școală.

Prof. ROMULUS SICLOVAN
directorul Școlii generale din Ghiocor,
raionul Lîpova

Pentru eroii creațiilor noastre

Puse în discuție, actele studiate pionieresti
suscită un viu interes și din partea crea-
torilor de artă, care își înțeleg răspunderea față de
tîmecișie.

Surprinde pozitiv, de la bun început, multi-
lateralitatea de probleme ridicate în proiectele
Statutului unităților și detașamentelor de pio-
nieri și Regulamentului Consiliiilor Organizației
pionierilor, faptul că ele pornește de la deplina
cunoaștere a realității, de la înțelegerea psiho-
logiei infantile. Prevederile acestor proiecte au
drept obiectiv final formarea ei mai complexă
a pionierului, crearea coordonatelor în măsură
să asigure dezvoltarea lui armonioasă ca viitor
cetățean al României Socialiste. Citind proiectele
actelor studiate ale mișcării pionieresti constată
imediat permanentă grijă de a face din toate
activitățile cu pionierii activități cât mai com-

plete, cât mai conforme cu vîrsta, cu interesele
și înclinațiile lor, strădania de a se înlătura
munca formală, lipsită de conținut.

Aș vrea să subliniez, o dată mai mult, însem-
nătatea activităților legate de educația estetică
a copiilor, de apropierea lor de izvoarele nese-
cate ale artei. Cred că, dintre acțiunile care se
vor organiza cu pionierii, nu va putea să lip-
sească vizionarea în colectiv a unor spectacole
sau filme, urmată de discuții pe marginea acestora.
Astfel de vizionări nu numai că stimulează
interesul tuturor copiilor, dar i-ar ajuta și să le
înțeleagă mai bine și ar dezvolta simțul lor critic.
Foarte utilă cred că ar fi și înființarea unor cercuri
ale iubitorilor de teatru sau film, care să facă și
popularizarea în școală a celor mai bune spec-
tacle.

În detașamentele de pionieri s-ar putea organiza
și mici brigăzi artistice. Cîțiva pionieri mai
talentați, un acordeonist și brigada poate porni
la activitate, relevînd exemplul frunțașilor, sa-
tirizînd pe chiulganii, leșei, poznași. Cercurile
teatrale ale pionierilor ar putea interpreta mici
plete și scenete (Casa centrală a creației popu-
lare a început să aibă o activitate laborioasă de
editare a unor asemenea lucrări, în revista „Cra-
vata Roșie” publică și ea unele piese scurte), ar
putea organiza lecturi din operele clasicii li-
teraturii noastre. Multe din creațiile valoroase
din literatura clasică și contemporană română,
stimulînd patriotismul fierbinte pot fi ușor puse
în scenă cu ajutorul profesorilor de specialitate.
Cercurile de mici păpușari (care să-și constru-
iască singuri scena și păpușile, ceea ce dezvoltă
aptitudinile tîmecișie de îndemnare) ar fi de aseme-
nea cu siguranță, bine primite de pionieri.

De multă popularitate se vor bucura fără îndoială,
în rîndurile pionierilor, concursurile privitoare
la activitățile artistice. Antrenînd un număr
foarte mare de pionieri, asemenea concursuri
vor aduce o contribuție de seamă la stimularea
lor pe această lînie.

La adunările tematice de detașament ar tre-
bui invitați cît mai des creatori de artă. Discu-
țiile lor cu pionierii — așii pe teme artistice cît
și, nemijlocit, pe teme etice — au o mare putere
de influență, convingîndu-i pe copii prin ferme-
cul imaginilor, prin forța cuvîntului plin de ori-
ginalitate.

În general se cotește că varietatea de forme, ca-
racterul atractiv al activităților cu pionierii sînt
condiții esențiale pentru a captiva atenția lor, pen-
tru a le trezi interesul și a-i convinge.

Desigur, nu vreau să pledez pentru a face din
toți pionierii viitori artiști. Consider însă că în
organizația de pionieri ei se pot dezvolta ar-
monios, își pot completa cultura generală, își pot
dezvolta gustul pentru frumos.

Oamenii de artă, sînt sigur, vor răspunde cu
entuziasm chemărilor care le vor fi adresate pen-
tru a veni în mijlocul pionierilor. Un rol în-
semnat în această privință revine revistelor pen-
tru copii, emisiunilor de radio și televiziune, tea-
trurilor care au repertoriul adresate pionierilor.

Actele studiate ale mișcării pionieresti deschid
noi și largi perspective pentru ridicarea ni-
velului muncii de educare a copiilor patriei. În
fața noastră, a creatorilor, se află o dublă sar-
cină — aceea de a sprijini efectiv activitatea
organizațiilor de pionieri, și totodată, de a re-
flecta veridic, cu patosul epocii noastre, viața co-
pilului contemporan.

ALECU POPOVICI

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

PRIMUL AN ȘCOLAR ÎN LICEELE DE SPECIALITATE

nica și electronica după electricitate,
iar automatizarea proceselor după
electrotehnică și electronică.
Prevăzînd o succesiune judicioasă,
întreprind însușirea sistematică a
cunoștințelor de către elevi, planu-
rile de învățămînt asigură o bună
corolare a diverselor materii din
program. Totodată, în alcătuirea
planurilor s-a ținut seama de cerin-
ța de a nu-i supraaglomera pe
elevi, lăsîndu-le timpul necesar stu-
diului individual și pentru activi-
tăți recreative. În general din to-
tălu orelor prevăzute pentru cei
4-5 ani de studii, obiectelor de cul-
tură generală li s-au acordat între
41 și 50 la sută, obiectelor de cul-
tură tehnică generală și de specia-
litate, circa 30 la sută. Între 20 și
29 la sută din totalul orelor sînt
rezervate pentru instruirea practică
în ateliere școlare, în laboratoare, în
întreprinderi, instituții sau în coo-
perativele agricole de producție, în
funcție de specialitatea școlii. O
deosebită atenție se acordă, prin
planurile de învățămînt, predării

limbilor române și limbilor moderne,
matematicii, fizicii, chimiei, istoriei
și geografiei patriei, științelor so-
ciale. S-a avut în vedere și faptul
că, în cazul unor specialități, o serie
de obiecte de cultură generală ser-
vesc în mod direct profilul acestora.
Astfel matematica, fizica și chimia
— obiecte de cultură generală —
contribuie nemijlocit, în mod sub-
stanțial, la pregătirea pentru spe-
cialitate în liceele industriale; în
această măsură acest lucru este va-
labil pentru chimie și biologie în
cazul liceelor agricole.

La nivelul tehnologiei moderne

Întreusit viitorii absolvenți ai li-
ceelor de specialitate vor putea fi
încadrați direct în producție pe
funcții tehnice de agronomi, horti-
cultori, zootehniști, tehnologi, labo-

ranți, normatori, dispeceri, merceo-
logi, contabili sau statisticieni, în
funcție de specialitatea urmată, este
necesar să se planifice de învătămînt
să se precupe stînt și de formația
practică a acestora. În acest scop
se prevede o gradare continuă a instruirii
practice, care, de la o zi pe săptă-
mîină în primul an de studiu ajunge
pînă la a ocupa 2 trimestre în ul-
timul an. Bineînțeles însă că nu se
neglijează nici însușirea cunoștin-
țelor de cultură tehnică generală și
de specialitate. Studiul acestor cu-
noștințe ocupă și el un loc merou
mai important, devenind preponde-
rent în planurile de învățămînt
ale ultimilor doi ani. Printre disci-
plinele tehnice și de specialitate
pe care le vor studia elevii liceelor
de specialitate pe parcursul anilor
de școală se află, în funcție de fie-
care specialitate, electrotehnica, e-
lectronica, noțiuni de automatizare,
rezistența materialelor, organe de
masini, aparate de măsură și con-
trol, tehnologia chimică organică și
anorganică, mecanizarea agricultu-
rii, fitotehnia, planificarea și orga-
nizarea întreprinderilor, protecția
muncii.

Pentru ca pregătirea elevilor din
liceele de specialitate să se desfășo-
rare la nivelul tehnologiei moderne,
asigurînd cunoașterea temeinică
a tehnicii noi, ele sînt amplasate,
pe tot cuprînsul țării, în localități
în care se află mîinile unități de pro-
ducție, uzine dotate cu mașini și
utilaje moderne, unități agricole so-
cialiste cu reale posibilități de prac-

tică sau mari întreprinderi și insti-
tuții economice. Aceștia, pe lîngă
faptul că a contribuit la asigurarea
unei baze didactice-materiale corespun-
zătoare, va prileji elevilor un
contact nemijlocit cu specialitatea
aleasă.

Ministerul Învătămîntului se
preocupă în prezent de asigurarea
liceelor de specialitate cu programe
și manualele școlare necesare
primului an de funcționare. De ase-
menea, au loc pregătiri intense
pentru dotarea laboratoarelor, ate-
lierelor, cîmînelor și cantinelor la
nivelul cerințelor actuale.

O mare atenție se acordă inca-
drării liceelor de specialitate cu
profesori de cultură generală, ingi-
neri, economiști, agronomi, cu te-
meinică pregătire profesională și
experiență pedagogică, capabili să
asigure un învățămînt de calitate,
la nivelul cerințelor actuale.

Este o înaltă datorie a tuturor ce-
lor ce vor lucra în liceele de spe-
cialitate să depună toate eforturile
pentru a traduce în fapt prevederile
Directivelor celui de al IX-lea
Congres al Partidului Comunist Ro-
mân, de a asigura economiei și cul-
turii țării noastre, în actuala etapă
de desfășurare a construcției socia-
liste, cadre medii de specialiști cu
pregătire temeinică.

Drumuri în lumea străbunilor

lui Constantin Brîncoveanu. Culo-
rile frescelor sfîșiate de vreme pă-
strează încă, în nuanțele lor calde,
o undă de prospețime care a rezis-
tat uluitor în lupta cu viscocele, cu
ploile și vînturile.

Pășînd printre ruine ne îndreptăm
cître zidurile unei bisericî din
aproapie. Așlăm de la profesorul
Sîmache Muruz care e a fost construită
de Vladislav al II-lea, în secolul XVII.
Vladislav — ne spune el — a fost
prins de către Ioan Corvin chiar la
Tîrșgor, de unde am dedus că aici
își avea reședința. Tîrșgorul Nou
a fost, de asemenea, reședința lui
Neago Basarab, care semnează
acte domnești „din curtea noastră
de la Tîrșgor”. În timpul lui Mihai
Viteazul, înaintea bătăliei de la Că-
lugăreni, orașul este ars din temelii
de către tătari. Spre sfîrșitul seco-
lului al XVI-lea, cînd încep să se
ridice Bucureștii și Ploieștii, Tîrș-
gorul decăde.

Privind de pe un dîmb, undena
departe, unde se zăresc ca o linie
albă, confuză, siluetele marilor clă-
diri moderne ale Ploieștilor, profe-
sorul încheie această „scurtă isto-
rie” în care a condensat o fanta-
stică galopadă de secole.
În 1775, orașul este părăsit.
Vodă Alexandru Ion Ipsilante dă

Tîrșgorului ultima lovitură. În acest
an el îl dăruiește, împreună cu o
mare moșie, pătrului său, Iamache
Muruz, din vel clucer, căsătorit dar,
cum spune hrisovul de danie, „fără
îndestulare de moșie cu care să
poată un boier pămîntean să fie

casă și să poată a să și chivernisi”.
Asfel locuitorii tîrșgorului sînt serbiți,
Orașul se sparge, iar clădirile se
transformă în grămeli de ruine. Este
un caz rar dinău nu unice, în istoria
Țării Românești.

Instantanee de vacanță

Chiaburu. Ba nu,
iată și pe una din
colegele ei. Sînt pi-
cior peste picior pe
o valiză, fumează
pîndu-și în oșări și
nici habar nu are de
copiii de care ar tre-
bui să se îngrijescă.
Cînd trenul 3001 tra-
ge la peron, se gră-
bește să-și aleagă un
loc confortabil, pen-
tru a-și putea conti-
nua netulburată no-
bila visare. Nu e deci
de mirare că, după ce

toată lumea s-a urcat
în tren, a mai rămas
pe peron un geaman-
tan. Repede, să nu se
piardă! Vreo doi ce-
tățeni îl cîntă pe mi-
nicul proprietar și i-o
îmblîmează.
Atenție, tovarăși
de secția de învătămînt
a raionului Tulcea! Mai
multă grijă pentru orga-
nizarea excursiilor și
pentru selecționarea
și instruirea celor
care le conduc!

